

Тема уроку

Мета уроку

Навчально-виробничі роботи

1. Найменування, кількість.
2. Найменування, кількість.
3. Найменування, кількість.

Навчально-матеріальне оснащення.

Найменування і кількість інструментів, заготовок, пристроїв, наочні посібники, ТСО, документація тощо, які готуються до уроку майстром виробничого навчання (інструменти власного користування учнів та обладнання навчальної майстерні не вказується).

Хід уроку

I. Організаційна частина (час).

II. Вступний інструктаж (час).

1. Повідомлення теми і мети уроку.
2. Перевірка знань учнів: запитання до учнів за вивченим матеріалом, на уроках спеціальних предметів і виробничого навчання, пов'язаного з матеріалом уроку.
3. Інструктування учнів за матеріалом уроку: план пояснення чи бесіди, демонстрація майстром прийомів виконання.
4. Закріплення матеріалу вступного інструктажу: запитання до учнів.

III. Вправи учнів та поточний інструктаж (час).

1. Зміст і порядок проведення вправ.
2. Цілі основних обходів робочих місць учнів.
3. Зміст поточного контролю роботи учнів.

IV. Заключний інструктаж (заповнюється в ході уроку).

Наведена схема жодною мірою не є формою для заповнення і повинна розглядатися лише як орієнтовна. У цьому зв'язку слід зазначити, що в ряді навчальних закладів практикується видача майстром друкованої єдиної форми планів уроку, яку вони заповнюють, готуючись до уроків. Таку практику слід визнати в корені неправильною, оскільки це неминуче призводить до формалізму як у шинуванні, так і в проведенні уроку. У плані уроку відбивається зміст і процедура проведення майбутнього конкретного уроку в конкретній навчальній групі, характерні для конкретного майстра виробничого навчання, його педагогічного стилю, ерудиції, досвіду, що неможливо передбачити в жодних стандартних формах.

Нерідко ставиться питання про можливість використання своїх планів уроків, складених у минулому. Така постановка питання неправильна по суті, оскільки не стимулює руху вперед. План уроку є робочим документом майстра для проведення конкретного уроку. Немає уроків, які є точною копією один одного. Змінюються учні з їхніми індивідуальними особливостями, удосконалюються програми виробничого навчання, розвивається техніка і технологія, зростає досвід майстра — усе це вносить особливості в зміст, організацію і методику проведення уроків і, природно, має знаходити відображення в планах уроків. У зв'язку з цим на поставлене запитання слід дати негативну відповідь: план уроку виробничого навчання завжди складається заново кожен раз. Що стосується раніше складених аналогічних планів уроків, то їх можливо використовувати в якості матеріалу при складанні нових планів уроків.

Аналізуючи й узагальнюючи передовий досвід, можна виділити наступні загальні рекомендації, які необхідно враховувати при розробці планів уроків виробничого навчання:

- у план уроку не слід включати і розкривати пункти, що відображають постійні стандартні обов'язки майстра: перевірка явки учнів, огляд їхнього зовнішнього вигляду і т.п.;
- при складанні плану уроку використовувати єдину систему знаків і позначень його пунктів, користуватися єдиним граматичним стилем записів формулювань плану, підкреслювати головні пункти плану;
- питання для бесід з учнями (повторювальної, евристичної, контрольної) при проведенні вступного інструктажу відображаються в тих формулюваннях і тій послідовності, як вони будуть пропонуватися учням;
- основна частина уроку — вправи (самостійна робота) учнів і поточний інструктаж їх майстром в плані уроку відбивається шляхом перерахування вправ, які учні виконують (особливо це характерно для уроків, на яких вивчаються, відпрацьовуються трудові прийоми і трудові операції), і вказівки цілей основних обходів майстром робочих місць учнів;
- у тих випадках, коли на уроці відпрацьовується велика кількість різноманітних трудових прийомів і видів робіт, у плані уроку вказується орієнтовний час на кожну з таких вправ.

Для майстрів, які починають свою педагогічну діяльність, рекомендується складати разом з планом уроку конспект вступного інструктажу. Це не обов'язковий елемент підготовчої роботи майстра, але правильно складений конспект допомагає провести інструктаж на високому рівні. У конспекті зазвичай коротко викладається основна сутність змісту матеріалу інструктажу, наводяться табличні дані, розрахунки, ескізи і т.п. Конспект зазвичай складається на всю тему або підтему, доповнюється виписками зі спеціальних журналів, нових книг, брошур з обміну досвідом, матеріалів науково-технічної інформації та інших джерел і є збіркою, куди майстер вносить все нове, що він дізнався, вивчив.

Раніше вже підкреслювалося, яке важливе значення при проведенні уроків виробничого навчання, особливо при вивченні операцій, має

показ майстром трудових прийомів. Для успішного показу прийомів недостатньо мати високу професійну кваліфікацію. Багато кваліфікованих фахівців мимоволі демонструють трудові прийоми не так чітко і впевнено, як завжди виконують їх на своєму робочому місці. Великим змінам піддаються трудові дії, коли вони демонструються в уповільненому темпі. Справа в тому, що робота м'язової системи рук і корпусу при уповільненні темпу зовсім інша, ніж при звичайному робочому темпі, і фахівець, що добре володіє прийомами в звичайних умовах, може робити помилки, коли ці умови змінюються.

Тому майстрам виробничого навчання, особливо початківцям, наполегливо рекомендується при підготовці до уроку попередньо повправлятися в демонстрації трудових прийомів. Необхідно, щоб при цьому були присутні більш досвідчений колега по роботі або старший майстер, які змогли б з боку оцінити успішність показу і допомогли б уникнути помилок при цьому. Репетиція показу попутно дає майстру можливість у практичних умовах перевірити справність обладнання, інструментів, пристосувань.